

استمنا

خارج کردن **منی** به قصد **انزال** با استفاده از **دست** و امثال آن را استمنا می‌گویند و از این موضوع در بلب‌های **صوم**، **اعتکاف**، **حج** و **جنود** سخن گفته شده است.

فهرست مندرجات

- ۱ - معنای استمنا
- ۲ - فرق استمنا با امنا
- ۳ - حکم استمنا
- ۴ - آثار استمنا
- ۵ - حکم استمنا در حج
- ۶ - راه اثبات استمنا
- ۷ - کیفر استمنا
- ۸ - پانویس
- ۹ - منبع

معنای استمنا

خارج کردن منی بدون آمیزش، با دست و مانند آن را استمنا می‌گویند.
^[۱] فیومی، احمد بن محمد، المصباح المنیر، ج ۱، ص ۳۰۰.
^[۲] ابن اثیر، مبارک بن محمد، النهاية فی غریب الحدیث والاثیر، ج ۴، ص ۳۶۹.

فرق استمنا با امنا

مفهوم استمنا اخص از **امنا** است؛ زیرا استمنا خارج کردن **منی** با قصد **انزال** است، اما امنا خارج کردن منی است؛ با قصد **انزال** یا بدون آن.
^[۳] مؤسسه دائرة المعارف الفقه الاسلامی، الموسوعة الفقهیة، ج ۱۲، ص ۲۱۸.

حکم استمنا

استمنا به هر نحوی جز توسط **همسر** و **کنیز حرام**، بلکه از **گناهان کبیره** ه شمرده شده است.
^[۴] فاضل لنکرانی، محمد، تفصیل الشریعة، ص ۷۲۸.
^[۵] نجفی جوهری، محمد حسن؛ جوهر الکلام، ج ۴۱، ص ۶۴۷-۶۴۹.
^[۶] کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ج ۵، ص ۵۴۱.
برخی متأخران، استمنا با دست کنیز و همسر را نیز حرام دانسته‌اند.
^[۷] علامه حلی، حسن بن یوسف، تنکرة الفقهاء (ق)، ج ۲، ص ۵۷۷.

آثار استمنا

در **شریعت** بر استمنا آثاری مترتب شده است:

۱. **جنابت:** استمناء موجب جنابت است که آثار خاص خود مانند **وجوب غسل و حرمت مس** کلمت قرآن را دارد.
۲. **بطلان روز:** استمناء حتی به نحو **حلال**، موجب **بطلان** روزه است و بر **بطلان عمدی روزه ماه رمضان**، **قضا** و **کفار** ه مترتب می‌گردد. **[۱۸]** نجفی جواهری، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۱۶، ص ۲۵۲-۲۵۷.

۳. **بطلان اعتکاف:** آنچه موجب **بطلان** روزه می‌شود، **اعتکاف** را نیز- در صورتی که در **روز** رخ دهد- **باطل** می‌کند. در **بطلان** اعتکاف به وسیله استمناء در **شب اختلاف** است؛ هر چند عمل یاد شده از **محرمات** اعتکاف شمرده شده است.

حکم استمناء در حج

استمناء حتی به نحو **حلال** بر **محرم**، **حرام** و **موجب کفاره** است و **کفاره** آن یک **شتر** است، لیکن در **بطلان حج** به معنای اتمام و **اعاده** آن در **سال** آینده، در صورتی که عمل یاد شده پیش از **وقوف** در **مشعر الحرام** رخ دهد، اختلاف است.

[۱۹] نجفی جواهری، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۲۰، ص ۳۶۷-۳۶۹.

برخی در مسأله **توقف** کرده‌اند.

[۲۰] محقق سبزواری، محمد باقر، ذخیره المعاد، ج ۳، ص ۶۱۹.

راه اثبات استمناء

استمناء با **گواهی** دو **مرد عادل** یا دو **بار**، بلکه **یک بار اقرار** استمناء کننده، **ثابت** می‌شود؛

[۲۱] نجفی جواهری، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۴۱، ص ۶۴۹.

[۲۲] شیخ مفید، محمد بن نعمان، المقنعة، ص ۷۹۱.

هر چند برخی **قما** یک بار اقرار را موجب **ثبوت** آن ندانسته‌اند.

[۲۳] ابن ادریس حلی، محمد بن احمد، السرائر الحاوی لتحریر الفتاوی، ج ۳، ص ۴۷۱.

کیفر استمناء

کیفر استمناء، **تعزیر** است که مقدار و چگونگی آن توسط **حاکم شرع** تعیین می‌شود.

[۲۴] فاضل لنکرانی، محمد، تفصیل الشریعة، ص ۷۳۰.

[۲۵] نجفی جواهری، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۴۱، ص ۶۴۷-۶۴۹.

[۲۶] خمینی، سید روح الله، تحریر الوسيلة، ج ۲، ص ۵۳۱.

[۲۷] کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ج ۷، ص ۲۶۵.

پانویس

۱. ↑ فیومی، احمد بن محمد، المصباح المنیر، ج ۱، ص ۳۰۰.
۲. ↑ ابن اثیر، مبارک بن محمد، النهاية فی غریب الحديث والاثر، ج ۴، ص ۳۶۹.
۳. ↑ مؤسسه دائرة المعارف الفقه الاسلامی، الموسوعة الفقهیة، ج ۱۲، ص ۲۱۸.
۴. ↑ فاضل لنکرانی، محمد، تفصیل الشریعة، ص ۷۲۸.
۵. ↑ نجفی جواهری، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۴۱، ص ۶۴۷-۶۴۹.
۶. ↑ کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ج ۵، ص ۵۴۱.
۷. ↑ علامه حلی، حسن بن یوسف، تذکرة الفقهاء (ق)، ج ۲، ص ۵۷۷.
۸. ↑ نجفی جواهری، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۱۶، ص ۲۵۲-۲۵۷.
۹. ↑ نجفی جواهری، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۲۰، ص ۳۶۷-۳۶۹.
۱۰. ↑ محقق سبزواری، محمد باقر، ذخیره المعاد، ج ۳، ص ۶۱۹.
۱۱. ↑ نجفی جواهری، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۴۱، ص ۶۴۹.
۱۲. ↑ شیخ مفید، محمد بن نعمان، المقنعة، ص ۷۹۱.
۱۳. ↑ ابن ادریس حلی، محمد بن احمد، السرائر الحاوی لتحریر الفتاوی، ج ۳، ص ۴۷۱.
۱۴. ↑ فاضل لنکرانی، محمد، تفصیل الشریعة، ص ۷۳۰.
۱۵. ↑ نجفی جواهری، محمد حسن، جواهر الکلام، ج ۴۱، ص ۶۴۷-۶۴۹.
۱۶. ↑ خمینی، سید روح الله، تحریر الوسيلة، ج ۲، ص ۵۳۱.
۱۷. ↑ کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ج ۷، ص ۲۶۵.

[فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت علیهم السلام، جلد ۱، صفحه ۴۸۸-۴۸۹.](#)

رده‌های این صفحه: [استمناء](#) | [انحرافات جنسی](#) | [جنابیت](#) | [فقه](#)